

Nr 3

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475) jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 3 januari 1966 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 14, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475).

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås tullättnader för vissa varor av intresse för uländernas export. Sålunda föreslås att tullen slopas på bl. a. dadlar, bananer, tropiska frukter, kryddor och kakaoböner samt sänks kraftigt på bl. a. kaffe och kakaopulver.

Tullättnaderna är avsedda att träda i kraft den 1 juli 1966.

Det ovannämnda *författningsförslaget* är av följande lydelse.

Förslag
till
Förordning
om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475)

Häri genom förordnas, att tulltaxan den 12 september 1958 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.¹

¹ Tidigare ändringar beträffande tulltaxenr 08.01, 09.08 och 09.10 se 1962: 673 och 686.

1 Bihang till riksdagens protokoll 1966. 7 saml. Nr 3

Tulltaxa

Kap. 8. Ätbara frukter; skal av citrusfrukter eller melon

08.01	Dadlar, bananer, ananas, mango, mangostan, avokatorfrukter och guava samt kokosnötter, paranötter och kasjunötter, färska eller torkade, även skalade	fri
-------	---	-----

Kap. 9. Kaffe, te, matte och kryddor

09.01	Kaffe, även rostat eller befriat från koffein; skal och hinnor av kaffe; kaffesurrogat med tillsats av kaffe:	
	A. orostat kaffe	100 kg 20:—
	B. rostat kaffe; kaffesurrogat med tillsats av kaffe	100 kg 25:—
09.04	Peppar (av släktena Piper, Capsicum eller Pimenta)	fri
09.05	Vanilj	fri
09.06	Kanel och kanelknopp	fri
09.07	Kryddnejlikor, nejlikstjälkar och modernejlikor	fri
09.08	Muskot, muskotblomma och kardemumma	fri
09.10	Timjan, lagerblad, saffran och andra kryddor	fri

Kap. 18. Kakao och varor därav

18.01	Kakaoböner, hela eller krossade, även rostade	fri
18.03	Kakaomassa (härunder inbegripet kakaomassa i block), även avfettad	100 kg 15:—
18.04	Kakaosmör (kakaofett)	100 kg 15:—
18.05	Kakaopulver, icke sötat	100 kg 15:—

Kap. 21. Diverse näringsmedel

21.02	Extrakter och essenser av kaffe, te eller matte; preparat på basis av dylika extrakter eller essenser	fri
-------	---	-----

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1966. Tullsatserna i denna förordning skola, såvitt avser tulltaxenr 18.03, 18.04 och 18.05, utgöra utgångspunkt vid tillämpning av förordningen den 13 maj 1960 (nr 243) angående rätt för Konungen att i vissa fall förordna om avvikelse från tulltaxan m. m.

Till utskottet har hänvisats de i anledning av propositionen väckta, likalydande motionerna I: 507 av herr *Enarsson* och II: 647 av herr *Oskarson*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att det vid propositionen fogade författningsförslaget skall träda i kraft den 1 juli 1967.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framställda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 507.

Rörande motiveringen för det i propositionen framlagda förslaget hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker på nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Inledning, s. 4.

GATT-förhandlingarna och världshandelskonferensen, s. 4—9.

Departementschefen, s. 9—11.

Motionärerna i *de förevarande motionerna* framhåller inledningsvis, att de i princip helt delar departementschefens uppfattning om betydelsen av tullättnader för att underlätta handeln med utvecklingsländerna och att de således anser de föreslagna åtgärderna lämpliga. Under det senaste året har emellertid bilden komplicerats av den starkt försämrade balansen i den svenska utrikeshandeln. Strävandena måste enligt motionärernas mening nu inriktas på att öka exporten och att dämpa importens ökningstakt. Om detta inte sker befarar motionärerna att vår ekonomi kommer att drabbas av bekymmersamma balansrubbningsar som kan väntas medföra bl. a. valutautflöde och svårigheter att för framtiden garantera en hög ekonomisk framstegstakt. Därigenom skulle också våra möjligheter minska att på sikt öka bidragsverksamheten till u-länderna. I detta läge finner motionärerna det inte konsekvent att genomföra en åtgärd som till sin ekonomiska innebörd motverkar det huvudsyfte som angivits för den ekonomiska politiken under nästa budgetår, nämligen att minska importen. Motionärerna anser det därför vara motiverat att ikraftträdandet av de föreslagna tullättnaderna uppskjutes till den 1 juli 1967.

Utskottet

I propositionen föreslås att tullen slopas på bl. a. dadlar, bananer, kryddor och kakaoböner samt sänks kraftigt på bl. a. kaffe och kakaopulver. Tullsänkningarna beräknas medföra ett inkomstbortfall på omkring 30 milj. kr., varav drygt 20 milj. kr. belöper på kaffe och ca 4 milj. kr. på bananer. Tullättnaderna är avsedda att träda i kraft den 1 juli 1966.

Det framlagda förslaget får ses som ett led i det arbete som pågått inom GATT under senare år för att minska eller avskaffa tullar och andra hinder för u-ländernas produkter. Beträffande de nu aktuella tropiska produkterna enade sig de nordiska länderna år 1965 om ett gemensamt uppträdande och föreslog därvid en särskild procedur. Det framhölls i detta sammanhang från svensk sida att man i fråga om dessa varor borde kunna vidtaga åtgärder snabbt och utan att avvakta de slutliga resultaten av Kennedy-ronden. Då det svenska förhandlingsbudet — vilket för övrigt överensstämmer med förslaget i den föreliggande propositionen — framlades i september 1965, förklarades att den svenska regeringen hade för avsikt att föreslå riksdagen att tullsänkningarna skulle genomföras den 1 juli 1966.

Utskottet delar den av departementschefen i propositionen uttalade uppfattningen att åtgärder av enskilda stater i sin effekt på u-länderna inte kan ha nämnvärd betydelse och att svenska insatser till förmån för dessa länder i första hand bör ske genom deltagande i förhandlingar med industriländer och u-länder, därvid Sverige efter måttet av sina möjligheter söker bidra till en internationell utveckling i frihandelsvänlig riktning till förmån för u-länderna. Det synes utskottet därför vara av vikt att möjligheten till förhandlingar inom de internationella organen hålls öppen tills de avsedda resultaten är skönjbara även om man härigenom måste genomföra utvecklingen av i och för sig förhållandevis låga tullsatser i etapper. Det torde under alla omständigheter vara av betydelse för de fortsatta överläggningarna att gjorda utfästelser hållas. Utskottet vill även erinra om att principerna för det förevarande förslaget till tullättnader redovisades redan i propositionen nr 152 till 1965 års riksdag och då av riksdagen lämnades utan erinran.

I motionerna I: 507 och II: 647 ifrågasattes inte lämpligheten av de föreslagna tullättnaderna men motionärerna hemställer, under hänvisning till den starkt försämrade handelsbalansen, att ikraftträdandet av desamma uppskjutes till den 1 juli 1967.

Enligt motionärernas mening skulle ett genomförande av förslaget fr. o. m. nästa budgetår motverka det huvudsyfte som angivits för den ekonomiska politiken under denna tid, nämligen att minska importen.

Enligt utskottets mening föreligger inte anledning anta att de ifrågasattande tullättnaderna kommer att i nämnvärd omfattning bidra till att öka importen. Än mindre kan det anses troligt att importen av de tropiska va-

rorna skulle minska om tullarna bibehålles oförändrade. Utskottet anser inte att de minskade tullinkomsterna i första hand bör ses från handelspolitisk synpunkt utan att de i stället bör betraktas som en del av våra samlade utgifter för att bistå u-länderna. Ett uppskjutande av redan gjorda erbjudanden skulle enligt utskottets mening kunna bidra till att minska u-ländernas förtroende för industriländernas utfästelser.

Med hänvisning till vad sålunda anförts tillstyrker utskottet förslaget i propositionen och avstyrker således motionerna I: 507 och II: 647.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att riksdagen — med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 14 och med avslag på de likalydande motionerna I: 507 av herr Enarsson och II: 647 av herr Oskarson — måtte antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475).

Stockholm den 15 februari 1966

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Wårnberg*, Tage Johansson, Lundström, Erik Filip Petersson, Enarsson*, Hellebladh, Sundin, Ottosson och Arne Pettersson; samt

från andra kammaren: herrar Kårrlander, Vigelsbo, Engkvist, Asp, fru Nettelbrandt*, herrar Eriksson i Bäckmora*, Andersson i Essvik, Björkman, Carlsson i Västerås och Öhvall.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Enarsson, Ottosson* och *Björkman*, vilka
dels ansett, att utskottets yttrande fr. o. m. den mening i tredje stycket som på s. 4 börjar med »Det torde» bort ha följande lydelse.

I motionerna I: 507 och II: 647 framhålles att det inte kan råda någon tvekan om lämpligheten i de föreslagna tullåttnaderna men motionärerna hemställer, under hänvisning till bl. a. den starkt försämrade handelsbalansen, att ikraftträdandet av desamma uppskjutes till den 1 juli 1967. Enligt motionärernas mening skulle ett genomförande av förslaget fr. o. m. nästa budgetår motverka det huvudsyfte som angivits för den ekonomiska politi-

ken under denna tid, nämligen att åstadkomma en ökning av exporten och en dämpning av takten i importökningen. Utskottet finner i likhet med motionärerna att i nuvarande läge ikraftträdandet bör uppskjutas till den 1 juli 1967. Utskottet tillstyrker således bifall till motionerna I: 507 och II: 647.

dels ock ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen, med förklarande att propositionen nr 14 icke kunnat av riksdagen oförändrad antagas, måtte med bifall till de likalydande motionerna I: 507 av herr Enarsson och II: 647 av herr Oskarson antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475) med den ändringen att övergångsbestämmelserna erhåller följande lydelse.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1967.